

Analýza činnosti centier voľného času za rok 2019

Zhrnutie

• Sieť voľnočasových zariadení

V roku 2019 pôsobilo na Slovensku 439 centier voľného času. Približne štvrtina z nich bola zriadená v Prešovskom kraji (104). V nižšom počte boli zaznamenané aj v Košickom (83), Žilinskom (78), Banskobystrickom (57), Trnavskom (38), Trenčianskom (33) a v Nitrianskom (27) a v Bratislavskom kraji (19).

Až 309 centier voľného času malo štátneho zriaďovateľa (mesto, obec, samospráva) a 78 patrilo súkromným inštitúciám. Cirkevný zriaďovateľ vybuďoval 52 CVČ.

Asi štvrtina **štátnych CVČ** bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (79) a približne pätina bola evidovaná v Košickom (59) a v Žilinskom kraji (55). Nižší počet štátnych CVČ mal sídlo v Banskobystrickom (33), Trnavskom (29), Trenčianskom (24), Nitrianskom (20) a v Bratislavskom kraji (10).

Súkromné CVČ boli evidované najmä v Banskobystrickom(18), Košickom, Žilinskom (zhodne po 15), Prešovskom (10), Bratislavskom (9) a v Trnavskom kraji (7). Výrazne nižší počet týchto voľnočasových zariadení bol zaznamenaný v Nitrianskom (3) a v Trenčianskom kraji (1).

Cirkevné CVČ boli najčastejšie evidované v Prešovskom kraji (15). Nižší počet týchto voľnočasových centier bol zistený v Košickom (9), Žilinskom, Trenčianskom (zhodne po 8), Banskobystrickom (6), Nitrianskom (4) a v Trnavskom kraji (2). Iba v Bratislavskom kraji ešte stále neexistuje centrum voľného času, ktoré by zriadila cirkev.

Štátne CVČ mali výraznú prevahu v každom kraji, okrem Bratislavského, kde bol počet štátnych a súkromných voľnočasových centier približne rovnaký.

V Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji mali prevahu **súkromné voľnočasové centrá**, pričom v Trenčianskom, Nitrianskom a v Prešovskom kraji bol zaznamenaný vyšší počet CVČ s **cirkevným zriaďovateľom**. Štátne, súkromné a cirkevné voľnočasové centrá boli evidované v každom kraji, okrem Bratislavského, kde zatiaľ neexistuje žiadne CVČ, ktoré by patrilo cirkvi.

Porovnanie zistení za roky 2018 a 2019 ukázalo, že **počet centier voľného času sa znížil o 5** (2019: 439, 2018: 444) a v tomto roku nebolo zvýšenie počtu CVČ zaznamenané v žiadnom kraji. Porovnanie zistení ukázalo, že najhoršia situácia bola evidovaná v Prešovskom kraji, kde v porovnaní s minulým rokom prestali existovať dve centrá voľného času. V Nitrianskom, Žilinskom a Košickom kraji zaniklo jedno CVČ. V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom a v Banskobystrickom kraji neboli zistené žiadne zmeny.

Vo vzťahu k zriaďovateľovi bol zistený najvýraznejší pokles počtu štátnych (-4, 2019: 309, 2018: 313) a v malom počte aj súkromných CVČ (-1, 2019: 78, 2018: 79). Počet cirkevných CVČ sa za sledované obdobie nezmenil (0, 2019 a 2018: zhodne po 52).

Zvýšenie počtu **štátnych** voľnočasových centier bolo zistené iba v Košickom kraji (+1). V Prešovskom kraji sa ich počet znížil o dve a v Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji prestalo pracovať jedno CVČ. V Bratislavskom, Trnavskom a v Trenčianskom kraji sa počet centier voľného času so štátnym zriaďovateľom nezmenil.

V roku 2019 bol vyšší počet voľnočasových centier patriacich **súkromnému zriaďovateľovi** evidovaný iba v Banskobystrickom kraji (+1). V Košickom kraji sa ich počet znížil o jedno

CVČ. V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Prešovskom kraji sa situácia nezmenila.

V skupine **cirkevných voľnočasových centier** neboli ani v jednom kraji zaregistrované žiadne zmeny. Opäť poukazujeme na skutočnosť, že iba v Bratislavskom kraji neexistuje CVČ, ktoré by malo cirkevného zriaďovateľa.

• **Pedagogickí zamestnanci**

V roku 2019 pracovalo v centrách voľného času na celom Slovensku 6 113 pedagogických zamestnancov, pričom väčšinu tvorili ženy (4 011, muži: 2 102). Až 4 174 osôb pracovalo externe a viac než tretina pracovníkov (1 939) patrila k interným zamestnancom CVČ.

Najviac osôb zamestnávali centrá voľného času v Košickom (1 613), Prešovskom (1 549) a v Žilinskom kraji (1 153). Nižší počet zamestnancov zabezpečoval ich činnosť v Banskobystrickom (656), Trenčianskom (390), Trnavskom (333), Nitrianskom (248) a v Bratislavskom kraji (171).

Viac než tri štvrtiny pedagogických zamestnancov pôsobili v **štátnych CVČ** (4 888). Už omnoho menej osôb vykonávalo túto činnosť vo voľnočasových centrách, ktoré založil súkromný (634) alebo cirkevný (591) zriaďovateľ.

Z porovnaní zistení za roky 2018 a 2019 vyplynulo, že **sa zvýšil počet pedagogických zamestnancov v jednotlivých krajoch (+114, 2019: 6 113, 2018: 5 999)**. Výraznejší **nárast** počtu pedagogických zamestnancov vykazovali CVČ so sídlom v Košickom kraji (+173), pričom ich miernejšie navýšenie bolo evidované v Prešovskom (+61), Trenčianskom (+8) a v Žilinskom kraji (+1). **Pokles** počtu pracovníkov voľnočasových centier bol zistený v Nitrianskom (-54), Banskobystrickom (-39), Bratislavskom (-25) a v Trnavskom kraji (-11).

Redukovanie pracovných miest sa týkalo interných zamestnancov (-20), pričom sa zvýšil počet osôb, ktoré v centrách voľného času pracovali na dohodu (+134).

Znižovanie počtu zamestnancov voľnočasových centier v malej miere zasiahlo mužov (-13), zatiaľ čo počet žien sa zvýšil (+127).

Vyšší počet pedagogických pracovníkov bol zistený najmä v štátnych (+180) a v nižšej miere aj v cirkevných voľnočasových centrách (+15). Zníženie počtu zamestnancov sa dotklo najmä súkromných CVČ (-81).

• **Pravidelná záujmová činnosť**

V roku 2019 pracovalo v centrách voľného času 11 905 záujmových krúžkov. Priemerný počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti na jedno zariadenie bol 27. V CVČ bolo evidovaných aj 5 751 záujmových krúžkov, ktoré boli vedené internými zamestnancami, čo predstavovalo necelú polovicu (48,31%) z ich celkového počtu.

Najvyšší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaregistrovaný v Žilinskom (2 924), Prešovskom (2 469), Košickom (2 303) a v Banskobystrickom kraji (1 272). Nižší počet záujmových krúžkov bol zistený v Trenčianskom (843), Trnavskom (824), Nitrianskom (696) a v Bratislavskom kraji (574).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili necelé tri štvrtiny (8 665) útvarov pravidelnej záujmovej činnosti. Omnoho nižší počet záujmových krúžkov vytvorili pre deti a mládež CVČ patriace **súkromným** (2 012) a **cirkevným** zriaďovateľom (1 028).

Porovnanie zistení za roky 2018 a 2019 ukázalo, že **počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti stúpol o 210** (2019: 11 905, 2018: 11 695). V malej miere sa zvýšil aj priemerný počet záujmových krúžkov v CVČ (2018: 26, 2019: 27).

V roku 2019 sa počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti výrazne zvýšil najmä v Prešovskom kraji (+313). Miernejší nárast počtu záujmových krúžkov bol evidovaný v Bratislavskom (+37) a v Trnavskom kraji (+29), pričom v Banskobystrickom (+5), Trenčianskom (+3) a v Žilinskom kraji (+2) sa počet zvýšil iba minimálne. **Výraznejší pokles** počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zistený v Nitrianskom (-92) a v Košickom kraji (-87).

Zvýšenie počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bolo v roku 2019 zistené najmä v štátnych (+213) a v nižšej miere aj v súkromných CVČ (+43). Zníženie počtu záujmových krúžkov oproti zisteniam z minulého roku bolo zistené iba v cirkevných centrách voľného času (-46).

Z celkového počtu 11 905 záujmových krúžkov realizovaných v centrách voľného času bola necelá polovica (5 751) vedená **internými zamestnancami**. Tento percentuálny podiel bol prekročený v Trenčianskom (60,74%), Nitrianskom (59,48%), Bratislavskom (56,97%), Košickom (51,67%) a v Prešovskom kraji (51,07%). Nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, než uvádzal celoslovenský priemer, viedli interní zamestnanci v CVČ so sídlom v Trnavskom (46,24%), Žilinskom (37,69%) a v Banskobystrickom kraji (44,34%).

Celoslovenský percentuálny podiel (48,31%) bol výrazne prekročený v **cirkevných centrách voľného času** (68,29%), pričom v štátnych CVČ (50,39%) bolo zaznamenané ich miernejšie navýšenie. Iba vo voľnočasových centrách patriacich súkromnému zriaďovateľovi (28,93%) bol zistený výrazne nižší podiel útvarov záujmovej činnosti vedených internými zamestnancami než uvádzal celoslovenský priemer. Zo zistených údajov je zrejmé, že v týchto voľnočasových zariadeniach mali vo vedení krúžkov výraznú prevahu externisti.

V malej miere sa **zvýšil aj priemerný počet** útvarov pravidelnej záujmovej činnosti pripadajúcich na jedno CVČ (27, 2018: 26). Zároveň minimálne klesol percentuálny podiel záujmových krúžkov vedených internými zamestnancami (2019: 48,31%, 2018: 50,19%). Z uvedených zistení vyplynulo, že niektoré CVČ v roku 2019 zabezpečili pre deti a mládež vyšší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, avšak ich vedenie častejšie zverili externým zamestnancom.

Najvyšší počet záujmových krúžkov bol orientovaný na telovýchovu a šport (4 913). Už výrazne nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zameraný na kultúru a umenie (2 425), spoločenské vedy (1 285), výučbu cudzích jazykov (1 034) a na prírodné vedy (697). Najmenej útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bolo orientovaných na turistiku a branné športy (451), vedu a techniku (391), informatiku (381), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (183) a na ekologickú výchovu (145).

Porovnanie zistení za roky 2018 a 2019 potvrdilo, že **počet záujmových krúžkov stúpol o 210** (2019: 11 905, 2018: 11 695). **Ich vyšší počet** bol zaznamenaný pri telovýchove a športe(+175), výučbe cudzích jazykov (+86), ekologickej výchove (+47), prežívaní voľného času rodičov a detí (+28), prírodných vedách (+27) a turistike a branných športoch (+22). **Najvýraznejšie klesol** počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré sa venovali kultúre a umeniu (-101), pričom v nižšej miere sa znížil aj počet záujmových krúžkov orientovaných na informatiku (-28), vedu a techniku (-25) a na spoločenské vedy (-21).

Telovýchova a šport boli v **najvyššom počte** rozvíjané v centrách voľného času so sídlom v Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji. Iba v Bratislavskom kraji mali prioritu útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na kultúru a umenie.

V CVC s pôsobnosťou v Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji boli v **najnižšom počte** organizované záujmové krúžky venované ekologickej výchove, pričom v Bratislavskom kraji boli v rovnakom počte v najnižšej miere zabezpečené útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na ekológiu a spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí. V Prešovskom a v Košickom kraji boli na okraji záujmu krúžky, venované spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí.

Obsahové zameranie útvarov pravidelnej záujmovej činnosti vo vzťahu k **zriaďovateľovi** ukázalo, že vo všetkých troch typoch CVC bol ich najvyšší počet orientovaný na telovýchovu a šport. V cirkevných CVC bola viac preferovaná informatika, pričom v štátnych voľnočasových centrách sa činnosť záujmových krúžkov viac zamerala na vedu a techniku. Turistika a branné športy zaujímali najmä deti a mládež navštevujúce štátne a súkromné voľnočasové centrá. Všetci traja zriaďovatelia v najnižšom počte organizovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré boli zamerané na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí a na ochranu životného prostredia.

• **Členovia útvarov pravidelnej záujmovej činnosti**

Až 11 905 záujmových krúžkov navštevovalo 174 397 členov. Priemerný počet členov na jeden krúžok bol 15. Vo vyššom počte sa ich zúčastnili chlapci (91 969) než dievčatá (82 428). Svoje záujmy a koničky v útvaroch pravidelnej záujmovej činnosti výrazne častejšie rozvíjali deti mladšie ako 15 rokov (137 791) než staršie osoby (36 606).

Najvyšší počet členov záujmových krúžkov uvádzali CVC v Žilinskom (50 308), Prešovskom (34 755) a v Košickom kraji (33 047). Výrazne nižší počet osôb zúčastňujúcich sa na činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaznamenaný v Banskobystrickom (17 737), Trenčianskom (11 258), Trnavskom (10 326), Nitrianskom (10 044) a v Bratislavskom kraji (69 22).

Dievčatá najčastejšie navštevovali záujmové krúžky v Žilinskom (21 020), Prešovskom (16423) a v Košickom kraji (15 695). Výrazne nižší počet členiek útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaznamenaný v Banskobystrickom (8 797), Trenčianskom (6 492), Nitrianskom (5 175), Trnavskom (4 986) a v Bratislavskom kraji (3 840).

Podobná situácia bola zaznamenaná aj u **chlapcov**, ktorí v najvyššej miere absolvovali záujmové krúžky v Žilinskom (29 288), Prešovskom (18 332) a v Košickom kraji (17 352). Omnoho nižší počet chlapcov bol evidovaný v útvaroch pravidelnej záujmovej činnosti pôsobiacich v Banskobystrickom (8 940), Trnavskom (5 340), Nitrianskom (4 869), Trenčianskom (4 766) a v Bratislavskom kraji (3 082).

Chlapci mali miernu prevahu v Žilinskom, Prešovskom, Košickom a v Trnavskom kraji. V Trenčianskom, Bratislavskom a v Nitrianskom kraji navštevovali záujmové krúžky častejšie dievčatá. V Banskobystrickom kraji bol počet chlapcov a dievčat zapájajúcich sa do činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti pomerne vyrovnaný.

Viac než tri štvrtiny členskej základne záujmových krúžkov tvorili deti mladšie ako 15 rokov (137 791) a približne pätina členov bola staršia (36 606).

Deti vo veku nižšom ako 15 rokov patrili k členom útvarov pravidelnej záujmovej činnosti najmä v Žilinskom (33 850), Prešovskom (29 961) a v Košickom kraji (25 588). Osoby mladšie ako 15 rokov navštevovali v nižšom počte záujmové krúžky v CVČ so sídlom v Banskobystrickom (15 593), Trenčianskom (9 735), Nitrianskom (8 886), Trnavskom (8 733) a v Bratislavskom kraji (5 445).

Až necelá polovica (16 458) členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti **starších ako 15 rokov** pochádzala zo Žilinského kraja. Omnoho nižší počet osôb v tejto vekovej kategórii bol zaregistrovaný v Košickom (7 459) a v Prešovskom kraji (4 794). Najmenej členov vo veku vyššom než 15 rokov uvádzali CVČ v Banskobystrickom (2 144), Trnavskom (1 593), Trenčianskom (1 523), Bratislavskom (1477) a v Nitrianskom kraji (1 158).

V rámci celého Slovenska mali v členskej základni **výraznú prevahu deti mladšie než 15 rokov**, pričom výrazné rozdiely boli zaznamenané vo všetkých slovenských krajoch.

Najsilnejšiu členskú základňu vytvorili **štátne voľnočasové centrá** (121 491). Omnoho nižší počet osôb navštevoval záujmové krúžky v CVČ patriace súkromným (36 287) a cirkevným zriaďovateľom (16 619).

Celoslovenský **priemerný počet členov** v krúžku bol 15, pričom ich nadpriemerný počet uvádzali súkromné (18) a cirkevné centrá voľného času (16). V štátnych CVČ bol zistený len o málo nižší priemerný počet členov na jeden krúžok (14).

Porovnanie zistení za roky 2018 a 2019 potvrdilo, že **počet členov záujmových krúžkov sa vo voľnočasových centrách znížil až o 2 330 osôb** (2019: 174 397, 2018: 176 727). Útvary pravidelnej záujmovej činnosti prestali v mierne vyššom počte navštevovať dievčatá (-1 211) než chlapci (-1 119).

Redukcia počtu členov záujmových krúžkov sa dotkla vo výraznej miere detí mladších ako 15 rokov (-2 222), pričom v skupine osôb starších než 15 rokov bol zistený omnoho nižší pokles počtu členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (-108).

Zistené údaje vo vzťahu k **zriaďovateľovi** potvrdili, že nárast počtu členov záujmových krúžkov zaznamenali najmä cirkevné (+457) a súkromné centrá voľného času (+393). Výrazné zníženie počtu členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti vykazovali v tomto roku štátne CVČ (-3 180).

Z uvedených údajov vyplynulo, že **negatívne zmeny v členskej základni útvarov pravidelnej záujmovej činnosti** sa v roku 2019 dotkli dievčat, osôb mladších ako 15 rokov a členov, ktorí sa venovali rozvoju svojich záujmov v štátnych voľnočasových centrách. **Vzostup** členskej základne vykazovali iba súkromné a cirkevné CVČ.

Výrazný pokles členskej základne záujmových krúžkov je hodnotený veľmi negatívne, pretože je zrejmé, že mnoho detí a mladých ľudí, ktorí prestali tieto centrá navštevovať je ohrozených rôznymi sociálno-patologickými javmi, ktoré na Slovensku existujú. Bolo by potrebné viac spropagovať a zatriktívniť činnosť útvarov pravidelnej záujmovej činnosti v centrách voľného času tak, aby ich návštevnosť opäť stúpila. Avšak na tieto aktivity je potrebné vytvoriť zamestnancom CVČ lepšie finančné a materiálne podmienky než majú v súčasnosti.

Až necelá polovica osôb navštevovala útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na telovýchovu a šport (77 961), asi pätina (33 085) členskej základne preferovala záujmové krúžky venované kultúre a umeniu a 19 644 členov voľnočasových centier sa zaujímalo o spoločenské vedy. Deti a mládež vo výrazne nižšom počte navštevovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na výučbu cudzích jazykov (12 778), prírodné vedy (9 525),

turistiku a branné športy (7 308), informatiku (5 417) a na vedu a techniku (4 544). Najmenej členov mali záujmové krúžky venované spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (2527) a ochrane životného prostredia (1 608).

Chlapci výraznejšie preferovali záujmové krúžky zamerané na telovýchovu a šport, zatiaľ čo dievčatá sa viac zaujímali o kultúru a umenie. Dievčatá vo vyššom počte navštevovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti venované výučbe cudzích jazykov, spoločenským vedám a spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí. Chlapci sa viac zaujímali o vedu a techniku, turistiku a branné športy a informatiku. Obidve skupiny členov v približne rovnakej miere absolvovali záujmové krúžky orientované na prírodné vedy a na ochranu životného prostredia.

Deti mladšie ako 15 rokov navštevovali najmä záujmové krúžky orientované na kultúru a umenie a na výučbu cudzích jazykov. Osoby **staršie než 15 rokov** sa vo vyššej miere zapojili do činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré sa venovali telovýchove a športu. Obidve skupiny členov v približne rovnakom počte navštevovali záujmové krúžky zamerané na spoločenské vedy, prírodné vedy, vedu a techniku, turistiku a branné športy, ekológiu, informatiku a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí.

Najvyšší počet členov záujmových krúžkov zaznamenali vo všetkých krajoch **štátne CVČ**. V **súkromných voľnočasových centrách** mala prevahu členská základňa útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zameraných na výučbu cudzích jazykov, prírodné vedy, vedu a techniku, kultúru a umenie, telovýchovu a šport, turistiku a branné športy, ekológiu, informatiku a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, zatiaľ čo v **cirkevných CVČ** mali viac členov iba záujmové krúžky venované spoločenským vedám.

Vo všetkých troch typoch CVČ bola zistená najširšia členská základňa v záujmových krúžkoch zameraných na telovýchovu a šport, kultúru a umenie a na spoločenské vedy. Najmenej členov mali záujmové krúžky, ktoré sa zaoberali spoločným prežívaním voľného času rodičov a detí a ochranou životného prostredia.

Porovnanie počtu členov v záujmových krúžkoch podľa tematického zamerania za roky 2018 a 2019 potvrdilo, že zníženie členskej základne sa najviac dotklo najmä záujmových krúžkov zameraných na telovýchovu a šport (-1 640) a na kultúru a umenie (-1 087). Znížil sa aj počet členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré sa venovali informatike (-375), spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (-106), vede a technike (-105), prírodným (-62) a spoločenským vedám (-26). Najviac stúpol počet členov v záujmových krúžkoch zameraných na výučbu cudzích jazykov (+771) a zvýšil sa aj počet osôb, ktoré sa zaujímali o turistiku a branné športy (+196) a ochranu životného prostredia (+104).

• Príležitostná záujmová činnosť

V roku 2019 zorganizovali centrá voľného času spolu 59 863 príležitostných podujatí. Necelú tretinu z nich zabezpečili CVČ v Trenčianskom kraji (15 822). Výrazne nižší počet občasných podujatí zorganizovali aj voľnočasové centrá v Nitrianskom (11 082), Žilinskom (10 315), Prešovskom (9 593), Košickom (4 256), Trnavskom (3 895), Banskobystrickom (3 214) a v Bratislavskom kraji (1 686).

Štátne centrá voľného času zorganizovali až 57 202 týchto aktivít. Omnoho nižší počet príležitostných podujatí zabezpečili pre svojich členov **súkromné** (1 344) a **cirkevné CVČ**

(1317). Viac než tri štvrtiny (45 871) boli určené pre deti mladšie ako 15 rokov a iba 13 992 týchto podujatí sa zameriavalo na staršiu vekovú kategóriu.

Výraznú väčšinu príležitostných aktivít určených pre **deti do 15 rokov a pre staršie osoby** zabezpečili pre svojich členov voľnočasové centrá so štátnym zriaďovateľom.

Vo všetkých typoch centier voľného času bola výrazná väčšina príležitostných podujatí venovaná mladším deťom. Najväčšie rozdiely boli evidované v štátnych a v cirkevných CVC. Vo voľnočasových centrách so súkromným zriaďovateľom predstavovali príležitostné činnosti určené pre osoby vo veku vyššom než 15 rokov necelú tretinu týchto podujatí.

Príležitostné podujatia boli najčastejšie zamerané na spoločenské vedy (14 457), kultúru a umenie (13 686) a na telovýchovu a šport (12 847). Výrazne nižší počet týchto aktivít bol venovaný spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (8 239), iným, bližšie neurčeným oblastiam (2 968), prírodným vedám (1 862), výučbe cudzích jazykov (1 519), ekologickej výchove (1 235), turistike a branným športom (1 204), vede a technike (1 051) a informatike (795).

Voľnočasové centrá v Bratislavskom, Trnavskom, Prešovskom a v Žilinskom kraji zrealizovali **najviac** príležitostných podujatí zameraných na kultúru a umenie, zatiaľ čo v Trenčianskom, Banskobystrickom v Košickom kraji boli tieto aktivity najčastejšie venované telovýchove a športu. V Nitrianskom kraji boli v rámci príležitostných podujatí výrazne preferované spoločenské vedy.

V Trnavskom a v Nitrianskom kraji príležitostné podujatia v **najnižšom počte** orientované na vedu a techniku. V Bratislavskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji bolo zaznamenaných najmenej týchto aktivít venovaných informatike. V Žilinskom kraji bola na okraji záujmu ekologickej výchova, zatiaľ čo v Trenčianskom kraji sa v najnižšej miere venovali organizácii príležitostných aktivít venovaných turistike a branným športom.

Porovnanie zistení za roky 2018 (46 442) a 2019 (59 863) ukázalo, že voľnočasové centrá zrealizovali v tomto roku až **o 13 421 príležitostných podujatí viac** než v minulom roku. Oproti vlaňajším zisteniam sa výrazne zvýšil nielen počet aktivít určených pre deti mladšie ako 15 rokov (+10 836), ale zároveň stúpol aj počet príležitostných podujatí venovaných starším osobám (+2 585).

Výraznejší nárast počtu príležitostných podujatí zaznamenali len štátne CVC (+16 206, 2019: 57 202, 2018: 40 996). Vo voľnočasových centrách patriacich cirkevnému (-2 646, 2019: 1 317, 2018: 3 963) a súkromnému zriaďovateľovi (-139, 2019: 1 344, 2018: 1 483) bolo evidované zníženie počtu aktivít, ktoré sa v CVC konali len občas.

Najvýraznejší pokles príležitostných podujatí bol zistený v rámci iných, bližšie neurčených oblastí (-2 661), pričom omnoho miernejšie zníženie ich počtu bolo zaznamenané pri týchto aktivitách orientovaných na vedu a techniku (-66). Najviac **stúpol** počet príležitostných aktivít zameraných na kultúru a umenie (+4 404), spoločenské vedy (+4 117), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+3 382) a na telovýchovu a šport (+2 650). V nižšej miere sa zvýšil aj počet občasných podujatí orientovaných na výučbu cudzích jazykov (+460), ekológiu (+398), prírodné vedy (+360), informatiku (+295) a na turistiku a branné športy (+82).

• **Účastníci príležitostnej záujmovej činnosti**

Príležitostných podujatí realizovaných v CVC sa zúčastnilo až 988 683 osôb. Týmito aktivitami oslovili deti a mládež najmä voľnočasové centrá v Žilinskom (200 499), Trenčianskom (155 601), Banskobystrickom (133 741), Trnavskom (129 552), Prešovskom

(128 801) a v Košickom kraji (125 132). Najnižší počet účastníkov príležitostných podujatí pochádzal z Nitrianskeho (81 385) a z Bratislavského kraja (33 972).

Príležitostné aktivity oslovili častejšie dievčatá (533 728) než chlapcov (454 955), pričom **najvýraznejšie rozdiely** vo vzťahu k pohlaviu boli zistené v Nitrianskom, Bratislavskom, Trenčianskom, Košickom, Banskobystrickom, Trnavskom a v Žilinskom kraji. Pomerne vyrovnané percentuálne zastúpenie chlapcov a dievčat – účastníkov príležitostných podujatí bolo evidované iba v Prešovskom kraji.

Tieto podujatia absolvovalo až 725 335 detí mladších ako 15 rokov a necelá tretina (263 348) osôb bola staršia. Vo všetkých krajoch mali prioritné zastúpenie deti mladšie ako 15 rokov. **Najvýraznejšie rozdiely** vo vzťahu k veku účastníkov boli zaznamenané v Žilinskom, Prešovskom, Bratislavskom, Košickom, Banskobystrickom a v Trenčianskom kraji. Iba v Trnavskom a v Nitrianskom kraji sa príležitostných podujatí zúčastnila viac než tretina osôb starších ako 15 rokov.

V skupine účastníkov príležitostných podujatí mali výraznú prevahu členovia **štátnych** voľnočasových centier (878 113). Omnoho nižší počet osôb sa do občasných podujatí zapojil v **súkromných** (59 793) a v **cirkevných CVČ** (50 777).

Štátne CVČ vykazovali najvyšší počet účastníkov v obidvoch vekových skupinách. Výraznejšie rozdiely vo vzťahu k veku boli zistené v cirkevných centrách voľného času, kde sa do týchto aktivít zapojili viac ako tri štvrtiny detí mladších než 15 rokov, pričom súkromné CVČ zaregistrovali približne tretinu účastníkov príležitostných podujatí starších ako 15 rokov.

Účastníci príležitostných podujatí najviac preferovali aktivity orientované na telovýchovu, šport (302 517) a na kultúru a umenie (260 040). Už omnoho menej osôb sa zúčastnilo občasných akcií zameraných na spoločenské vedy (123 601), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (96 896) alebo absolvovali iné, bližšie neurčené podujatia (61 530). V nižšej miere ich zaujali akcie orientované na prírodné vedy (38 612), ekológiu (28 034), výučbu cudzích jazykov (27 633), turistiku a branné športy (26 239) a na vedu a techniku (18 257). Deti a mládež absolvovali len v minimálnom počte príležitostné aktivity zamerané na informatiku (5 324).

V Trnavskom, Trenčianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji sa deti a mládež **najčastejšie** zapojili do príležitostných podujatí orientovaných na telovýchovu a šport. V Bratislavskom a v Nitrianskom kraji bol zistený najvyšší počet účastníkov občasných aktivít zameraných na kultúru a umenie.

V Bratislavskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji členov voľnočasových centier **najmenej** zaujali príležitostné aktivity venované informatike. V Trnavskom a v Trenčianskom kraji boli na okraji záujmu členov občasnú akcie zamerané na vedu a techniku.

Porovnanie údajov za roky 2018 (963 548) a 2019 (988 683) ukázalo, že **počet účastníkov príležitostných podujatí stúpol až o 25 135 osôb**. Do aktivít, ktoré sa v CVČ konali nepravidelne, sa v roku 2019 zapojili výrazne častejšie **dievčatá** (+18 136) než **chlapci** (+6 999).

Príležitostných podujatí sa v tomto roku zúčastnili vo vyššom počte **osoby staršie než 15 rokov** (+13 121) než **mladšie deti** (+12 014).

Najvýraznejšie zvýšenie počtu účastníkov príležitostných podujatí evidovali (+10 553) a **súkromné voľnočasové centrá** (+9 912). V CVČ s **cirkevným zriaďovateľom** (+4 670) bol zistený najnižší nárast počtu osôb, ktoré absolvovali príležitostné aktivity.

Prezentované zistenia potvrdili, že v roku 2019 stúpol počet **účastníkov príležitostných aktivít** najmä u dievčat, osôb starších než 15 rokov, členov štátnych a súkromných centier voľného času. Omnoho miernejší nárast bol zaznamenaný v skupine chlapcov, osôb mladších než 15 rokov a členov cirkevných CVČ. **Pozitívne je hodnotené zistenie, že ani v jednej sledovanej oblasti nebolo evidované zníženie počtu účastníkov príležitostných podujatí realizovaných v centrách voľného času.**

Uvedené dáta ukázali **zvýšený počet účastníkov** príležitostných aktivít zameraných najmä na telovýchovu a šport (+16205) a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+10 583). Zvýšil sa aj záujem o príležitostné podujatia venované ekológii (+4 655), vede a technike (+2 103), výučbe cudzích jazykov (+1 404), kultúre a umeniu (+1 140) a spoločenským vedám (+865). Najviac sa **znížil počet absolventov** aktivít venovaných iným, bližšie neurčeným oblastiam (-6 305), prírodným vedám (-1 969), informatike (-1 889), turistike a branným športom (-1 657).

• **Víkendové podujatia**

Centrá voľného času zabezpečili v roku 2019 až 7 319 podujatí, ktoré sa konali v rámci sobôt a nedeľ. Najviac z nich zabezpečovali CVČ so sídlom v Prešovskom (2 612) a v Nitrianskom kraji (1 936). Nižší počet víkendových aktivít konaných bol zaznamenaný v Žilinskom (777), Trenčianskom (616), Košickom (605), Banskobystrickom (385), Trnavskom (265) a v Bratislavskom kraji (123).

Štátne voľnočasové centrá zrealizovali až 6 775 týchto podujatí. Omnoho nižší počet víkendových aktivít zorganizovali pre svojich členov CVČ so súkromným (294) a s cirkevným zriaďovateľom (250).

Víkendové podujatia boli najčastejšie zamerané na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (1 975), telovýchovu a šport (1 717), kultúru a umenie (1 343) a iné, bližšie nešpecifikované oblasti (1 089). Výrazne nižší počet týchto aktivít bol orientovaný na spoločenské vedy (654), turistiku a branné športy (324) a na prírodné vedy (84). Najnižší počet víkendových podujatí sa venoval ekológii (53), vede a technike (48), výučbe cudzích jazykov (17) a informatike (15).

V Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji boli počas sobôt a nedeľ **najčastejšie organizované** aktivity zamerané na telovýchovu a šport. V Bratislavskom a v Trenčianskom kraji bolo zistených najviac víkendových podujatí venovaných kultúre a umeniu. V Nitrianskom kraji boli výrazne preferované tieto podujatia orientované na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, pričom v Prešovskom kraji mali výraznú prioritu iné bližšie neurčené oblasti.

V Trnavskom a v Banskobystrickom kraji boli víkendové podujatia v **najnižšom počte** zamerané na prírodné vedy. V Trenčianskom kraji bola na okraji záujmu informatika a ekológia, zatiaľ čo v Nitrianskom kraji bolo najmenej týchto aktivít orientovaných na vedu a techniku. V Žilinskom a v Košickom kraji bol najnižší počet podujatí realizovaných počas sobôt a nedeľ zameraných na výučbu cudzích jazykov. V Bratislavskom kraji bola len minimálna pozornosť venovaná turistike, branným športom, vede a technike, zatiaľ čo

v Prešovskom kraji boli na okraji záujmu víkendové podujatia orientované na výučbu cudzích jazykov a na informatiku.

Víkendové podujatia zamerané na všetky spomenuté oblasti boli realizované iba v Prešovskom a v Košickom kraji. V Nitrianskom a v Žilinskom kraji sa žiadna takáto aktivita nevenovala informatike. V Bratislavskom kraji neboli vôbec evidované činnosti realizované cez soboty a nedele zamerané na výučbu cudzích jazykov, prírodné vedy, ekológiu a na informatiku.

V Trnavskom kraji nebolo zorganizované žiadne víkendové podujatie orientované na vedu, techniku a na informatiku, zatiaľ čo v Trenčianskom kraji nevenovali vôbec pozornosť výučbe cudzích jazykov. V Banskobystrickom kraji nebola v rámci podujatí prebiehajúcich počas sobôt a nedeľ zabezpečená žiadna aktivita zameraná na výučbu cudzích jazykov, ekológiu a na informatiku.

Z uvedeného je zrejmé, že v centrách voľného času boli v roku 2019 najviac preferované víkendové aktivity orientované na telovýchovu, šport, kultúru a umenie, pričom v niektorých krajoch v rámci týchto aktivít nebola vôbec venovaná pozornosť ekológii, informatike a výučbe cudzích jazykov.

Porovnanie údajov za roky 2018 (4 063) a 2019 (7 319) potvrdilo **výrazné zvýšenie počtu víkendových aktivít (+3 256)** realizovaných vo voľnočasových centrách. Výrazne vyšší počet týchto podujatí bol zaznamenaný v Prešovskom (+1 957) a v Nitrianskom kraji (+1 775), pričom ich miernejšie navýšenie bolo evidované v Trenčianskom (+119) a v Banskobystrickom kraji (+52). **Najvýraznejšie zníženie** počtu víkendových podujatí uvádzali CVC so sídlom v Žilinskom (-116) a v Košickom kraji (-141). Ich miernejší pokles bol zistený v Trnavskom (-42) a v Bratislavskom kraji (-7).

Najvýraznejšie zvýšenie počtu víkendových podujatí zaznamenali **štátne voľnočasové centrá** (+3 243, 2019: 6 775, 2018: 3 532). Omnoho miernejší vzostup počtu aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ bol evidovaný v CVC so **súkromným** (+10, 2019: 294, 2018: 284) a s **cirkevným** zriaďovateľom (+3, 2019: 250, 2018: 247).

Údaje zistené v roku 2019 potvrdili výrazné zvýšenie počtu víkendových podujatí zamerané na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+1 698) a iné, bližšie neurčené oblasti (+965). V nižšej miere stúpol aj počet podujatí venovaných telovýchove a športu (+425), spoločenským vedám (+160), turistike a branným športom (+72), ekológii (+18), prírodným vedám (+14), informatike (+10) a výučbe cudzích jazykov (-2). **Najvýraznejšie zníženie** počtu víkendových podujatí bolo zaregistrované pri aktivitách zameraných na kultúru a umenie (-77) a na vedu a techniku (-34).

• Účastníci víkendových podujatí

V roku 2019 sa víkendových podujatí zúčastnilo 211 412 osôb. Viac než pätina účastníkov bola zaznamenaná v CVC so sídlom v Žilinskom kraji (45 755). Nižší počet osôb, ktoré sa zapojili do týchto aktivít uvádzali voľnočasové centrá v Trenčianskom (32 783), Košickom (32 387), Prešovskom (29 831), Nitrianskom (20 677), Banskobystrickom (18 527), Trnavskom (17 885) a v Bratislavskom kraji (13 567).

V **štátnych** voľnočasových centrách sa víkendových podujatí zúčastnilo až 188 056 osôb. Omnoho nižší počet absolventov aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ uvádzali CVC patriace **súkromným** (12 256) a **cirkevným** zriaďovateľom (11 100).

Účastníkov víkendových podujatí najčastejšie oslovili aktivity zamerané na kultúru a umenie (64 028), telovýchovu a šport (50 362), spoločné trávenie voľného času rodičov a detí (39 317) a na spoločenské vedy (32 221). V nižšom počte sa členovia CVČ zúčastnili aj týchto podujatí venovaných iným, bližšie neurčeným oblastiam (8 591), turistike a branným športom (7 717), ekologickej výchove (3 234), prírodným vedám (2 924) a vede a technike (2 678). Len malý počet osôb absolvoval víkendové aktivity orientované na výučbu cudzích jazykov (238) a na informatiku (102).

V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji sa členovia voľnočasových centier **najčastejšie** zúčastnili víkendových podujatí zameraných na kultúru a umenie. V Žilinskom a v Prešovskom kraji boli najviac preferované aktivity venované telovýchove a športu, pričom v Banskobystrickom kraji boli uprednostnené víkendové podujatia orientované na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí. V Košickom kraji prejavili členovia CVČ najvyšší záujem o tieto aktivity venované spoločenským vedám.

V Trnavskom, Nitrianskom a v Žilinskom kraji členov centier voľného času **najmenej** zaujali podujatia konané počas sobôt a nedeľ zamerané na výučbu cudzích jazykov. V Trenčianskom, Prešovskom a v Košickom kraji bola zistená najnižšia účasť pri aktivitách venovaných informatike. V Bratislavskom kraji boli na okraji záujmu víkendové podujatia orientované na turistiku a branné športy, zatiaľ čo v Banskobystrickom kraji prejavili členovia len minimálny záujem o aktivity venované prírodným vedám.

Porovnanie počtu účastníkov víkendových podujatí potvrdilo, že v roku 2019 absolvovalo tieto aktivity až o **26 628 osôb viac** než vlani (2018: 184 784, 2019: 211 412).

Najvýraznejší nárast počtu členov voľnočasových centier, ktorí sa zapojili do víkendových podujatí, bol evidovaný v Žilinskom (+13 617) a v Nitrianskom kraji (+8 804). Miernejšie zvýšenie počtu týchto účastníkov bolo zaregistrované v Košickom (+6 808), Prešovskom (+4276), Banskobystrickom (+3 161) a v Bratislavskom kraji (+2 296). **Výrazný pokles** počtu účastníkov víkendových podujatí bol zaznamenaný v Trenčianskom (-8 229) a v Trnavskom kraji (-4 105). Prezentované zistenia ukázali, že výraznejší nárast počtu účastníkov víkendových podujatí bol evidovaný v Žilinskom a v Nitrianskom kraji, zatiaľ čo najhoršia situácia bola zaznamenaná v Trenčianskom a v Trnavskom kraji.

Nárast počtu účastníkov víkendových podujatí bol evidovaný iba v **štátnych** centrách voľného času (+28 160, 2019: 188 056, 2018: 159 896). Výraznejší pokles počtu absolventov aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ uvádzali CVČ so **súkromným** (-999, 2019: 12 256, 2018: 13 255) a s **cirkevným** zriaďovateľom (-533, 2019: 11 100, 2018: 11 633).

Najviac **stúpol** počet absolventov víkendových aktivít zameraných na spoločenské vedy (+10 152), telovýchovu a šport (+8 045), kultúru a umenie (+5 832), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+3 871) a na iné, bližšie neurčené oblasti (+1 045). V nižšej miere sa zvýšil aj počet účastníkov týchto podujatí orientovaných na vedu a techniku (+826) a na prírodné vedy (+436). **Najvýraznejšie klesol** počet absolventov víkendových aktivít venovaných turistike a branným športom (-2 719) a znížil sa aj počet osôb, ktoré absolvovali tieto podujatia zamerané na informatiku (-659), ekológiu (-198) a na výučbu cudzích jazykov (-3).

- **Letné tábory**

V roku 2019 bolo vo voľnočasových centrách zabezpečených 877 letných táborov. Najvyšší počet zorganizovali CVČ v Žilinskom kraji (175). Pomerne širokú ponuku letných táborov zabezpečili aj voľnočasové centrá so sídlom v Prešovskom (119), Banskobystrickom (111),

Trenčianskom (103), Košickom (101), Nitrianskom (95), Trnavskom (92) a v Bratislavskom kraji (81).

Prímestské tábory predstavovali približne viac než štvrtiny (673) a necelú pätinu tvorili **stále** tábory (149). Vo výrazne nižšom počte boli pre členov voľnočasových centier organizované **putovné** (34) a **zahraničné letné tábory** (21).

Sledovanie **štruktúry letných táborov vo vzťahu k jednotlivým krajom** ukázalo, že v rámci celého Slovenska boli v každom kraji výrazne preferované **prímestské letné tábory** a vo všetkých krajoch boli v nižšom počte organizované **stále tábory**. V Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji boli častejšie organizované **putovné tábory** než zahraničné, pričom v Prešovskom kraji bol zaznamenaný vyšší počet táborov konaných **v zahraničí**. V Bratislavskom kraji nebol evidovaný ani jeden putovný a zahraničný letný tábor, zatiaľ čo v Trnavskom kraji boli realizované len putovné tábory. Iba v Košickom kraji boli zabezpečené tri zahraničné letné tábory, avšak v tomto kraji nebol evidovaný žiadny putovný letný tábor.

Viac než tri štvrtiny letných táborov boli zrealizované v **štátnych CVČ** (706). Omnoho nižší počet letných táborov zabezpečili pre svojich členov centrá voľného času so súkromným (123) a s cirkevným (48) zriaďovateľom.

Štátne voľnočasové centrá zorganizovali najviac stálych, putovných, prímestských aj zahraničných letných táborov, pričom všetky tri typy voľnočasových centier výrazne uprednostňovali prímestské a stále tábory. Už v nižšej miere organizovali putovné letné tábory, pričom **súkromné CVČ** zabezpečili pre svojich členov len minimálny počet letných zahraničných táborov. **Cirkevné** voľnočasové centrá síce zorganizovali viac putovných letných táborov než súkromné CVČ, avšak nepodarilo sa im zrealizovať ani jeden zahraničný letný tábor.

Porovnanie údajov za roky 2018 (906) a 2019 (877) potvrdilo, že v tomto roku zorganizovali zamestnanci voľnočasových centier **o 29 letných táborov menej** než vlni.

Svoju **ponuku rozšírili** iba CVČ v Bratislavskom kraji (+6). **Nižší počet letných táborov** bol zaznamenaný najmä v Nitrianskom (-8), Trenčianskom, Žilinskom (zhodne po -7), Trnavskom, Banskobystrickom (zhodne po -5), Prešovskom (-2) a v Košickom kraji (-1). Prezentované zistenia potvrdili, že lepšia situácia v oblasti organizovania letných táborov bola zistená len v Bratislavskom kraji, zatiaľ čo nižšia ponuka bola evidovaná v Nitrianskom, Trenčianskom a v Žilinskom kraji.

V štátnych voľnočasových centrách zorganizovali o 30 táborov menej než v roku 2018 (736, 2019: 706) a v cirkevných CVČ sa ich počet znížil o 5 (2019: 48, 2018: 53). Viac letných táborov ako vlni zrealizovali len súkromné voľnočasové centrá (+6, 2019: 123, 2018: 117).

• **Účastníci letných táborov**

V roku 2019 sa v letných táboroch odrekreovalo 27 468 účastníkov. Tieto osoby najčastejšie uvádzali centrá voľného času v Žilinskom (4 867), Prešovskom (4 741), Trenčianskom (4 481), Košickom (3 994), Banskobystrickom (3 101), Nitrianskom (2 498) a v Trnavskom kraji (2089). Najnižší počet účastníkov letných táborov bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji (1697).

Až 21 504 osôb využilo ponuku **štátnych** voľnočasových centier. Omnoho nižší počet detí a mladých ľudí absolvoval letné tábory realizované v **súkromných** (3 294) a v **cirkevných** CVČ (2 670).

Výrazná väčšina (25 352) účastníkov letných táborov mala **menej ako 15 rokov** a len 1 964 osôb bolo **starších**. Letné tábory absolvovalo aj 152 detí a mladých ľudí pochádzajúcich zo **zahraničia**. Približne 1 230 osôb sa rekreovalo v táborech, ktoré sa **konali v zahraničí** a asi tretina (8 257) účastníkov letných táborov patrila k **členom útvarov pravidelnej záujmovej činnosti** organizovaných v CVČ.

V skupine účastníkov letných táborov **mladších ako 15 rokov** bolo až 20 215 členov zo **štátnych** centier voľného času. Už omnoho nižší počet detí absolvoval letné tábory realizované **súkromnými** (2 950) a **cirkevnými** CVČ (2 187).

Aj v skupine účastníkov letných táborov **starších než 15 rokov** bol zaznamenaný najvyšší počet osôb zo štátnych voľnočasových centier (1 159, súkromné: 325, cirkevné: 480).

Deti a mladých ľudí, ktorí **pochádzali z iných krajín**, prijali v rámci letných táborov vo výrazne vyššom počte CVČ patriace štátnemu zriaďovateľovi (130). Omnoho nižší počet zahraničných účastníkov letných táborov uvádzali centrá voľného času so súkromným (19) a s cirkevným zriaďovateľom (3).

V **zahraničných letných táborech** sa rekreovalo až 1 180 členov štátnych voľnočasových centier, pričom v súkromných CVČ (50) bol evidovaný omnoho nižší počet účastníkov týchto letných táborov. V cirkevných centrách voľného času nebol zaznamenaný ani jeden absolvent letného tábora konaného v zahraničí.

Až 7 033 absolventov letných táborov v štátnych centrách voľného času predstavovali **členovia záujmových krúžkov**. V súkromných (568) a v cirkevných (656) CVČ sa do týchto letných aktivít zapojilo omnoho menej osôb, ktoré zároveň v týchto zariadeniach navštevovali aj útvary pravidelnej záujmovej činnosti.

Prezentované zistenia potvrdili, že v rámci voľnočasových centier absolvovali letné tábory najčastejšie osoby, ktoré sa zapájali do činnosti štátnych centier voľného času. Súkromné CVČ vykazovali viac účastníkov letných táborov mladších než 15 rokov a zahraničných účastníkov. V cirkevných voľnočasových centrách bol evidovaný vyšší počet absolventov letných táborov starších než 18 rokov a osôb, ktoré boli zároveň členmi záujmových krúžkov. Cirkevné CVČ zároveň nevyslali ani jednu osobu do letného tábora, ktorý sa konal v zahraničí.

Porovnanie počtu účastníkov letných táborov za roky 2018 (24 891) a 2019 (27 468) potvrdilo **zvýšenie ich počtu až o 2 577 osôb**. Nárast počtu absolventov letných táborov uvádzali najmä centrá voľného času so sídlom v Trenčianskom (+1 506) a v Košickom kraji (+823). Ich miernejšie navýšenie bolo evidované aj v Prešovskom (+371), Nitrianskom (+48) a v Trnavskom kraji (+10). Najvýraznejší pokles počtu účastníkov letných táborov bol evidovaný v Banskobystrickom (-129), Žilinskom (-36) a v Bratislavskom kraji (-16).

Najvýraznejšie zvýšenie počtu účastníkov letných táborov vykazovali štátne centrá voľného času (+1 786, 2019: 21 504, 2018: 19 718), pričom ich miernejší nárast bol zaznamenaný aj v súkromných (+638, 2019: 3 294, 2018: 2 656) a v cirkevných voľnočasových centrách (+153, 2019: 2 670, 2018: 2 517).

- **Organizačné zabezpečenie letných táborov**

V roku 2019 zabezpečovalo organizačne činnosť letných táborov vo voľnočasových centrách 1 607 zamestnancov, pričom necelé tri štvrtiny z nich (1 113) mali pedagogické vzdelanie. Najviac osôb, ktoré organizovali letné tábory, uvádzali CVČ v Žilinskom kraji (333). Nižší

počet týchto zamestnancov bol zaznamenaný v Trenčianskom (220), Prešovskom (217), Banskobystrickom (205), Košickom (196), Nitrianskom (187), Bratislavskom (132) a Trnavskom kraji (117).

Aj najvyšší počet pracovníkov s **pedagogickým vzdelaním** uvádzali voľnočasové centrá v Žilinskom kraji (251). Nižší počet týchto osôb dohliadal na deti a mládež v letných táboroch zorganizovaných v CVČ so sídlom v Trenčianskom (170), Banskobystrickom (151), Košickom (142), Prešovskom (126), Nitrianskom (113), Trnavskom (81) a v Bratislavskom kraji (79).

Najvyšší počet osôb, ktoré dohliadali na táborovú činnosť, bol zistený v **štátnych** (1 319) CVČ. Omnoho nižší počet osôb, ktoré sa venovali tejto práci, bol evidovaný vo voľnočasových centrách založených súkromným (168) a cirkevným zriaďovateľom (120).

Zamestnanci s **pedagogickým vzdelaním** najčastejšie zabezpečovali táborovú činnosť v štátnych (889) CVČ. V súkromných (125) a v cirkevných (99) voľnočasových centrách realizovalo tieto aktivity omnoho menej osôb s pedagogickým vzdelaním.

• Metodická činnosť

V roku 2019 bolo v rámci metodickéj činnosti zrealizovaných 546 podujatí. Až 370 aktivít sa konalo priamo vo voľnočasových centrách a viac než tretina (176) metodických činností (najčastejšie išlo o prednášky) prebiehala **mimo zariadení**. Výrazná väčšina aktivít **realizovaných v CVČ** (370) mala formu **seminárov a odborných kurzov** (330) a iba 40 podujatí tvorili **konferencie a sympóziá**.

V rámci celkovej metodickéj činnosti bola viac než tretina vzdelávacích podujatí zorganizovaná v Trenčianskom kraji (185). Nižší počet vzdelávacích podujatí bol zaznamenaný v Košickom (75), Nitrianskom, Banskobystrickom (zhodne po 69), Prešovskom (51), Trnavskom (43) a v Žilinskom kraji (42). Najmenej metodických činností uvádzali CVČ v Bratislavskom kraji (12).

Najviac **metodických činností vo svojom zariadení** realizovali zamestnanci CVČ v Trenčianskom kraji (137). Vo výrazne nižšom počte boli tieto aktivity zabezpečené v Banskobystrickom (51), Košickom (45), Prešovskom (39), Nitrianskom (38), Žilinskom (26), Trnavskom (24) a v Bratislavskom kraji (10). Táto činnosť pozostávala najmä zo **seminárov, odborných kurzov** (330) a z **konferencií a sympózií** (40). Vo všetkých krajoch mala výraznú prevahu organizácia **seminárov a odborných kurzov**. Táto situácia sa potvrdila najmä v Bratislavskom, Trnavskom a v Žilinskom kraji, kde boli realizované iba semináre a odborné kurzy.

Prednášky mimo svojho zariadenia (176) absolvovali najčastejšie zamestnanci voľnočasových centier s pôsobnosťou v Trenčianskom (48), Nitrianskom (31), Košickom (30), Trnavskom (19), Banskobystrickom (18), Žilinskom (16) a v Prešovskom kraji (12). Najnižší počet vzdelávacích podujatí konaných mimo CVČ bol evidovaný v Bratislavskom kraji (2).

V Bratislavskom, Prešovskom, Trenčianskom, Banskobystrickom, Žilinskom a v Košickom kraji mali výraznejšiu prevahu aktivity realizované priamo v centre voľného času. V Trnavskom a v Nitrianskom kraji boli v počte vzdelávacích podujatí konaných v zariadení a mimo neho zistené omnoho menšie rozdiely. Prezentované zistenia zároveň potvrdili, že v rámci metodickéj činnosti boli najaktívnejší zamestnanci CVČ v Trenčianskom kraji, pričom v najnižšej miere bola organizácii týchto aktivít venovaná pozornosť vo voľnočasových centrách s pôsobnosťou v Bratislavskom kraji.

Najvyšší počet vzdelávacích aktivít bol zaregistrovaný v štátnych voľnočasových centrách (430). Omnoho nižší počet týchto podujatí bol zistený v CVČ so súkromným (76) a s cirkevným (40) zriaďovateľom.

Najviac **metodických aktivít** realizovaných priamo **v zariadení** uvádzali štátne voľnočasové centrá (298). V súkromných (59) a v cirkevných CVČ (13) bol evidovaný omnoho nižší počet týchto vzdelávacích podujatí. Vo všetkých troch typoch zariadení boli vo vyššom počte uvádzané semináre a odborné kurzy než konferencie a sympóziá, ktoré sa v tomto roku v cirkevných voľnočasových centrách vôbec nekonali.

Semináre a odborné kurzy najčastejšie realizovali zamestnanci v štátnych (281) voľnočasových centrách. Výrazne nižší počet vzdelávacích aktivít bol zistený v súkromných (36) a v cirkevných CVČ (13).

Konferencie a sympóziá organizovali najmä súkromné voľnočasové centrá (23), pričom v CVČ so štátnym zriaďovateľom (17) bol evidovaný nižší počet týchto metodických aktivít. Cirkevné centrá voľného času (0) nezorganizovali ani jedno takéto metodické podujatie.

Prednášky mimo zariadenia boli najčastejšie zabezpečované v štátnych CVČ (132). Spomenuté vzdelávacie aktivity boli v omnoho nižšom počte realizované v cirkevných (27) a v súkromných (17) voľnočasových centrách.

V štátnych a v súkromných CVČ bol zaznamenaný vyšší počet metodických podujatí realizovaných **priamo v centre**, pričom v cirkevných centrách voľného času prevládala počet vzdelávacích aktivít organizovaných **mimo zariadenia**.

V rámci vzdelávacej činnosti boli najaktívnejší zamestnanci **štátnych centier voľného času**. V **súkromných a v cirkevných CVČ** bola metodická činnosť realizovaná vo výrazne nižšej miere. V súkromných voľnočasových centrách venovali viac pozornosti organizovaniu seminárov, odborných kurzov, konferencií a sympózií. V CVČ patriacich cirkevnému zriaďovateľovi boli viac preferované prednášky realizované mimo zariadenia, pričom v tomto type CVČ nebola zabezpečená žiadna konferencia alebo sympóziium.

Porovnanie metodickej činnosti v CVČ za roky 2018 (527) a 2019 (546) ukázalo, že vo voľnočasových centrách bolo zrealizovaných **o 19 metodických činností viac**.

Vyšší počet týchto podujatí zorganizovali najmä CVČ so sídlom v Košickom (+37), Žilinskom (+17), Bratislavskom (+6) a v Trenčianskom kraji (+5). Zníženie počtu vzdelávacích podujatí bolo zaznamenané v Nitrianskom (-20), Prešovskom (-16), Banskobystrickom (-9) a v Trnavskom kraji (-1).

Stúpil počet metodických činností realizovaných priamo vo voľnočasovom centre (+16, 2018: 354, 2019: 370) a **zvýšil sa aj počet vzdelávacích aktivít zabezpečených mimo CVČ** (+3, 2018: 173, 2019: 176). V skupine metodických činností konaných priamo v centre sa zvýšenie týkalo nielen konferencií a sympózií (+12, 2018: 28, 2019: 40), ale aj seminárov a odborných kurzov (+4, 2018: 326, 2019: 330).

Zistené údaje potvrdili, že zvýšenie počtu metodických aktivít sa najviac dotklo **súkromných CVČ** (+23, 2018: 53, 2019: 76), pričom v štátnych (+3, 2018: 427, 2019: 430) centrách voľného času bolo zistené len ich mierne navýšenie. Pokles počtu metodických činností bol zistený len v cirkevných CVČ (-7, 2018: 47, 2019: 40).

Zvýšenie počtu vzdelávacích aktivít konaných priamo **v zariadení** bolo zaznamenané najmä v súkromných (+18) a v štátnych centrách voľného času (+6), zatiaľ čo cirkevné CVČ (-8) uvádzali ich zníženie.

V **súkromných CVČ** (semináre a odborné kurzy: +11, konferencie a sympóziá: +7) bol evidovaný nielen vyšší počet seminárov a odborných kurzov, ale i konferencií a sympózií. V **štátnych voľnočasových centrách** bolo zaregistrované mierne zníženie počtu seminárov

a odborných kurzov (-1), pričom bol zistený vyšší počet konferencií a sympózií (+7). V **cirkevných CVC** sa zníženie týkalo seminárov a odborných kurzov (-6) aj konferencií a sympózií (-2).

V skupine metodických činností konaných **mimo zariadenia** bolo zistené zníženie v štátnych centrách voľného času (-3), zatiaľ čo súkromné (+5) a cirkevné (+1) CVC vykazovali ich mierny nárast.

• Adresát metodickéj činnosti

Adresátom vzdelávacích podujatí boli najmä zamestnanci voľnočasových centier (199) a učitelia a vychovávatelia (162). Metodické činnosti boli v nižšom počte určené aj pre vedúcich záujmových krúžkov (92), súkromné osoby (49) a pre zamestnancov iných organizácií (44).

Najširšie spektrum vzdelávacích podujatí určených pre všetky skupiny adresátov bolo zorganizované v centrách voľného času v Trenčianskom, Košickom a v Banskobystrickom kraji. Najmenej možností zúčastniť sa na týchto aktivitách mali adresáti metodických činností v Bratislavskom a v Žilinskom kraji.

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili najviac metodických podujatí určených pre zamestnancov CVC, súkromné osoby, pracovníkov iných organizácií, učiteľov a vychovávateľov a pre vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti.

CVC so súkromným zriaďovateľom zrealizovali viac metodických aktivít určených pre zamestnancov CVC a iných organizácií, súkromné osoby, učiteľov a vychovávateľov a pre vedúcich záujmových krúžkov než voľnočasové centrá patriace cirkevnému zriaďovateľovi, ktoré vôbec nezabezpečili vzdelávacie podujatia venované pracovníkom iných organizácií.

Najviac metodických podujatí predstavovali semináre a odborné kurzy (330), ktoré absolvoval aj najvyšší počet účastníkov (4 527). Zamestnanci CVC zorganizovali v roku 2019 výrazne viac prednášok (176, počet účastníkov: 1 481) než konferencií a sympózií (40, počet účastníkov: 891). Prednášky absolvovalo až o 590 osôb viac než bolo účastníkov konferencií a sympózií, ktoré boli určené najmä pre odborníkov.

Z časového hľadiska trvali najdlhšie semináre a odborné kurzy. Konferencie, sympóziá a prednášky si vzhľadom na ich špecifické zameranie vyžadovali výrazne kratší čas.

Podrobnejšia analýza údajov ukázala, že **semináre a odborné kurzy** boli organizované predovšetkým pre učiteľov a vychovávateľov (126), zamestnancov CVC (90), vedúcich záujmových krúžkov (61), súkromné osoby (28) a pre pracovníkov iných organizácií (25).

Konferencie a sympóziá boli určené najmä zamestnancom iných organizácií (13), zamestnancom CVC (9), učiteľom a vychovávateľom (7), súkromným osobám (6) a vedúcim útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (5). **Prednášky** boli zamerané predovšetkým na vzdelávanie zamestnancov CVC (100). Vo výrazne nižšej miere metodicky usmerňovali aj učiteľov a vychovávateľov (29), vedúcich záujmových krúžkov (26), súkromné osoby (15) a zamestnancov iných organizácií (6).

Porovnanie zistení za roky 2018 (527) a 2019 (546, +19) potvrdilo, že **sa zvýšil** počet metodických činností určených pre zamestnancov CVC (+31) a pre vedúcich záujmových krúžkov (+3), pričom počet vzdelávacích aktivít zameraných na zvýšenie odbornosti učiteľov a vychovávateľov sa nezmenil. Avšak **znížil sa počet metodických činností** určených najmä pre zamestnancov iných organizácií (-13) a v malej miere klesol aj počet aktivít zameraných na vzdelávanie súkromných osôb (-2).

Prezentované zistenia potvrdili, že zvýšenie počtu viacerých vzdelávacích činností bolo zaznamenané najmä v Košickom, Bratislavskom a v Trenčianskom kraji. Pokles počtu metodických aktivít určených pre väčšinu adresátov sa dotkol najmä CVČ so sídlom v Prešovskom, Banskobystrickom a v Nitrianskom kraji.

V **štátnych** voľnočasových centrách stúpol počet aktivít zameraných na vzdelávanie zamestnancov CVČ (+25). Klesol počet metodických činností určených pre zamestnancov iných organizácií (-11), súkromné osoby (-6) a pre vedúcich záujmových krúžkov (-5), pričom počet metodických činností zameraných na zvýšenie kvalifikácie učiteľov a vychovávateľov sa nezmenil (0).

V **súkromných** CVČ bola zaznamenaná najlepšia situácia, pretože v tomto type voľnočasových centier sa zvýšil počet metodických činností určených pre zamestnancov CVČ (+3), súkromné osoby (+9), učiteľov a vychovávateľov (+4) a pre vedúcich záujmových krúžkov (+8). Znížil sa iba počet podujatí zameraných na zvýšenie kvalifikácie zamestnancov iných organizácií (-1).

Vo voľnočasových centrách patriacich **cirkevnému** zriaďovateľovi bol zistený malý vzostup počtu metodických činností určených pre zamestnancov CVČ (+3). Znížil sa počet vzdelávacích podujatí zameraných na vzdelávanie súkromných osôb (-5), zamestnancov iných organizácií (-1), učiteľov a vychovávateľov (-4), pričom počet metodických činností zameraných na zvýšenie kvalifikovanosti vedúcich záujmových krúžkov sa nezmenil (0).

V podsúbore podujatí zameraných na vzdelávanie **zamestnancov CVČ** bol zistený vzostup počtu aktivít určených vo všetkých troch typoch voľnočasových centier. V skupine metodických podujatí zameraných na **súkromné osoby** bol zistený pokles počtu aktivít realizovaných v štátnych a v cirkevných CVČ, pričom v súkromných voľnočasových centrách sa situácia oproti zisteniam z minulého roku zlepšila. V podsúbore vzdelávacích aktivít venovaných **zamestnancom iných organizácií** bolo evidované zníženie počtu podujatí vo všetkých troch typoch CVČ. V skupine metodických činností určených **pre učiteľov a vychovávateľov** bol zaregistrovaný nárast počtu aktivít v súkromných voľnočasových centrách, pričom v cirkevných CVČ bol zistený ich mierny pokles. V štátnych centrách voľného času sa situácia oproti zisteniam z minulého roku nezmenila. V podsúbore vzdelávacích podujatí zameraných na zvýšenie odbornosti **vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti** bolo zvýšenie počtu aktivít evidované len v súkromných CVČ. V štátnych centrách voľného času bolo zaznamenané ich zníženie, pričom v cirkevných voľnočasových centrách neboli evidované žiadne zmeny.

• **Účastníci metodickéj činnosti**

Z celkového počtu 6 899 účastníkov metodických podujatí navštívilo najviac osôb semináre a odborné kurzy (4 527). Viac než pätina (1 481) absolvovala prednášky a len 891 osôb sa zúčastnilo na konferenciách a sympóziách.

Viac než tretinu účastníkov metodických podujatí uvádzali voľnočasové centrá v Trenčianskom kraji (2 258). Nižší počet absolventov vzdelávacích aktivít bol evidovaný v Banskobystrickom (1 140), Košickom (1 007), Prešovskom (778), Nitrianskom (659), Trnavskom (436) a v Žilinskom kraji (435). V Bratislavskom kraji bolo v centrách voľného času evidovaných len 186 účastníkov metodických činností.

V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Prešovskom a v Košickom kraji absolvoval najvyšší počet ľudí semináre a odborné kurzy. Iba

v Banskobystrickom kraji bol zistený najvyšší počet účastníkov konferencií a sympózií, ktoré v Bratislavskom, Trnavskom a v Žilinskom kraji neabsolvoval nikto. Vo všetkých krajoch bol evidovaný vyšší počet osôb, ktoré sa zúčastnili na prednáškach než na konferenciách alebo sympóziách. Najširšie spektrum metodických aktivít určených pre jednotlivé skupiny účastníkov bolo vytvorené v Trenčianskom a v Prešovskom kraji. Najhoršia situácia bola zaznamenaná v Nitrianskom a v Bratislavskom kraji.

Najviac absolventov vzdelávacích aktivít uvádzali **štátne CVČ** (5 107). Omnoho nižší počet účastníkov metodických činností bol zistený vo voľnočasových centrách, ktoré mali **súkromného** (1 363) a **cirkevného zriaďovateľa** (429).

V štátnych CVČ bol evidovaný najvyšší počet účastníkov, ktorí sa zapojili do seminárov, odborných kurzov a prednášok. Súkromné voľnočasové centrá uvádzali výrazne viac účastníkov konferencií a sympózií než štátne CVČ, pričom v cirkevných centrách voľného času neabsolvoval tieto metodické činnosti nikto.

Z celkového počtu 6 899 účastníkov vzdelávacích podujatí patril najvyšší počet osôb k učiteľom a vychovávateľom (2 136). V nižšom počte absolvovali metodické podujatia súkromné osoby (1 349), zamestnanci CVČ (1 310), vedúci útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (1 161) a pracovníci iných organizácií (943).

V **štátnych centrách voľného času** bol zistený najvyšší počet absolventov vzdelávacích podujatí určených pre zamestnancov CVČ, pracovníkov iných organizácií, učiteľov a vychovávateľov a pre vedúcich útvarov záujmových krúžkov. V **súkromných centrách voľného času** boli najčastejšie navštevované vzdelávacie podujatia určené pre súkromné osoby, pričom v **cirkevných CVČ** absentovali osoby, ktoré sa zapojili do vzdelávania zamestnancov iných organizácií.

V **štátnych voľnočasových zariadeniach** sa do metodických činností zapojili najčastejšie učitelia a vychovávatelia. V tomto type CVČ bol zistený najvyšší počet účastníkov všetkých druhov vzdelávacích aktivít okrem podujatí určených pre súkromné osoby, kde mali prioritu **súkromné centrá voľného času**. V súkromných CVČ bol zároveň evidovaný vyšší záujem o podujatia určené pre zamestnancov CVČ, pracovníkov iných organizácií, učiteľov a vychovávateľov a vedúcich záujmových krúžkov než v cirkevných centrách voľného času.

Semináre a odborné kurzy navštevovali najmä učitelia a vychovávatelia (1 919), vedúci záujmových krúžkov (943), zamestnanci centier voľného času (757), súkromné osoby (532) a pracovníci iných organizácií (376). **Konferencie a sympóziá** absolvovali najčastejšie súkromné osoby (478) a zamestnanci iných organizácií (319). V nižšom počte sa ich zúčastnili aj učitelia a vychovávatelia (68), pracovníci CVČ (19) a vedúci útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (7). **Prednášky** najviac zaujali zamestnancov CVČ (534) a súkromné osoby (339). V nižšej miere ich absolvovali aj zamestnanci iných organizácií (248), vedúci záujmových krúžkov (211) a učitelia a vychovávatelia (149).

Porovnanie počtu účastníkov metodických činností ukázalo, že v roku 2019 (6 899) absolvovalo tieto aktivity **o 138 osôb menej** než vlni (2018: 7 037).

Vyšší počet účastníkov vzdelávacích aktivít uvádzali v tomto roku voľnočasové centrá so sídlom v Košickom (+520), Bratislavskom (+104) a v Nitrianskom kraji (+52). **Najvýraznejšie zníženie** počtu absolventov metodických činností bolo zaregistrované v Prešovskom (-309), Žilinskom (-214), Banskobystrickom (-142) a v Trenčianskom kraji (-97), pričom najmiernejší pokles počtu účastníkov vzdelávacích podujatí bol zistený v Trnavskom kraji (-52).

Komparácia dát zároveň poukázala na zvýšenie počtu účastníkov metodických činností v štátnych (+163, 2019: 5 107, 2018: 4 944) a v súkromných centrách voľného času (+135, 2019: 1 363, 2018: 1 228), zatiaľ čo cirkevné CVČ vykazovali ich výrazný pokles (-436, 2019: 429, 2018: 865).

- **Poradenská činnosť**

V roku 2019 ich zabezpečili zamestnanci CVČ 4 993 poradenských aktivít, pričom najviac z nich zrealizovali zamestnanci CVČ v Žilinskom (1 419) a v Trenčianskom kraji (1 235). Poradenstvo bolo vo výrazne nižšom počte evidované vo voľnočasových centrách v Banskobystrickom (887), Trnavskom (483), Bratislavskom (381), Prešovskom (353) a v Košickom kraji (181). Konzultácie boli v najnižšej miere poskytované v Nitrianskom kraji (54).

Najčastejším **adresátom** poradenských aktivít boli súkromné osoby (2 821). Konzultácie si v omnoho nižšom počte vyžadovali vedúci záujmových krúžkov (827), učitelia a vychovávatelia (607), zamestnanci CVČ (462) a iných organizácií (276).

Poradenská činnosť bola najčastejšie zabezpečovaná v Trenčianskom a v Trnavskom kraji. Pomerne slabé konzultácie boli realizované v Nitrianskom kraji. V Bratislavskom kraji žiadne voľnočasové centrum neposkytlo pomoc zamestnancom CVČ a iných organizácií, pričom v Žilinskom kraji nebolo realizované iba poradenstvo určené pre zamestnancov iných organizácií.

Až 3 692 konzultácií poskytovali zamestnanci **štátnych CVČ**. Asi štvrtina poradenských aktivít bola realizovaná v súkromných voľnočasových centrách (1 295), pričom v cirkevných CVČ bola konzultačná činnosť zabezpečovaná len v minimálnej miere (6).

Poradenstvo zamerané na všetky skupiny adresátov boli evidované iba v štátnych CVČ. Vo voľnočasových centrách patriacich súkromným zriaďovateľom boli výraznejšie preferované konzultácie poskytované súkromným osobám. Vo výrazne nižšej miere bola v týchto CVČ venovaná pozornosť aj vedúcim záujmových krúžkov, pričom tu nebola realizovaná žiadna pomoc pre zamestnancov CVČ, pracovníkov iných organizácií a pre učiteľov a vychovávateľov. Cirkevné centrá voľného času realizovali v tomto roku poradenské činnosti určené výhradne pre zamestnancov centier voľného času.

Porovnanie zistení za roky 2018 (4 349) a 2019 (4 993) ukázalo, že zamestnanci CVČ zabezpečili **o 644 poradenských činností viac** než vlani. Svoje konzultačné aktivity najviac rozšírili voľnočasové centrá v Banskobystrickom kraji (+732) a zvýšil sa aj počet poradenských činností realizovaných v Trnavskom (+190), Trenčianskom (+44) a v Prešovskom kraji (+29). Oproti tomu **výrazne klesol** počet konzultácií, ktoré zabezpečovali CVČ s pôsobnosťou v Bratislavskom kraji (-203) a v nižšej miere sa znížil aj počet týchto podujatí zaznamenaných v Žilinskom (-62), Košickom (-47) a v Nitrianskom kraji (-39).

Výrazne stúpol počet poradenských činností zaznamenaných v štátnych voľnočasových centrách (+864, 2019: 3 692, 2018: 2 828). Ich zníženie bolo oproti zisteniam z minulého roku zistené najmä v CVČ patriacich súkromnému (-217, 2019: 1 295, 2018: 1 512) a vo výrazne nižšom počte aj cirkevnému zriaďovateľovi (-3, 2019: 6, 2018: 9).

- **Edičná činnosť**

Centrá voľného času vydali v roku 2019 spolu 1 030 metodických materiálov. Najčastejšie boli vydávané tituly prebraté od iných autorov (456) a metodické materiály (483), medzi ktoré patrili

vlastné metodické materiály (476), preklady (0) a reedície (7). Okrem toho publikovali zamestnanci CVČ aj iné, bližšie neurčené tlačoviny (52) a vydávali vlastné časopisy (39). V tomto roku boli v rámci metodických materiálov zaznamenané len veľmi zriedkavé reedície, pričom nebol evidovaný ani jeden slovenský preklad zahraničného textu.

Najrozšírenejšia edičná činnosť bola zabezpečená v Trenčianskom kraji (799). Omnoho menej tlačovín bolo vydaných v CVČ so sídlom v Trnavskom (61), Banskobystrickom (56), Žilinskom (36), Košickom (34) a v Nitrianskom kraji (22). Najmenej publikovaných materiálov bolo evidovaných v centrách voľného času v Bratislavskom (12) a v Prešovskom kraji (10).

Publikácie, metodické a iné, bližšie nešpecifikované materiály boli najčastejšie vydávané v Trenčianskom a v Banskobystrickom kraji. Reedície boli evidované najmä v Košickom kraji. Najslabšia edičná činnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom a v Prešovskom kraji.

Až 984 materiálov vydali **štátne CVČ**. Len 33 tlačovín pripadlo na súkromné voľnočasové centrá a najmenej, iba 13 materiálov publikovali cirkevné CVČ.

Štátne voľnočasové centrá mali prioritu vo všetkých skupinách okrem reedícií, ktoré boli doménou súkromných centier voľného času. Štátne CVČ sa najčastejšie venovali vydávaniu publikácií, metodických materiálov, vydávaniu vlastných časopisov a iných, bližšie neurčených tlačovín.

V skupine vydaných **metodických materiálov** mali štátne CVČ najvyššie zastúpenie v oblasti vlastných metodických materiálov. Zaujímavé je zistenie, že všetkých šesť reedícií vydali súkromné CVČ. Cirkevné centrá voľného času preferovali v rámci edičnej činnosti vydávanie vlastných časopisov.

Porovnanie zistení za roky 2018 (1 010) a 2019 (1 030) ukázalo, že vo voľnočasových centrách bolo vydaných **o 20 edičných materiálov viac** než vlani.

Komparácia dát zároveň potvrdila nárast titulov (+3) a vlastných metodických materiálov (+46). V tejto skupine bol zistený vyšší počet vlastných vzdelávacích materiálov (+46) a reedícií (+1), pričom sa znížil počet prekladov (-1). V roku 2019 kleslo najmä vydávanie iných, bližšie neurčených tlačovín (-29), pričom počet vydávaných vlastných časopisov sa nezmenil.

V roku 2019 bol zaznamenaný **vyšší počet** publikovaných materiálov v CVČ v Trenčianskom (+56), Banskobystrickom (+19), Trnavskom (+6) a v Bratislavskom kraji (+1). **Pokles edičnej činnosti** bol zaregistrovaný v Žilinskom (-39), Nitrianskom (-14), Prešovskom (-5) a v Košickom kraji (-4). Prezentované zistenia potvrdili, že výraznejší nárast edičnej činnosti bol zistený v Trenčianskom kraji, pričom najvýraznejší pokles vydávania tlačovín bol zaznamenaný v Žilinskom kraji.

Nárast edičnej činnosti bol zaznamenaný iba v CVČ so štátnym zriaďovateľom (+52, 2019: 984, 2018: 932). V súkromných (-27, 2019: 33, 2018: 60) a v cirkevných voľnočasových centrách (-5, 2019: 13, 2018: 18) bolo evidované zníženie počtu vydaných materiálov.

ZÁVER

Prezentované zistenia potvrdili, že niektoré centrá voľného času museli v roku 2019 obmedziť svoju činnosť, pričom predpokladáme, že tieto zmeny úzko súvisia najmä s ich nepriaznivou finančnou situáciou. V jednotlivých krajoch SR boli zistené výraznejšie rozdiely, avšak je potrebné vidieť túto skutočnosť najmä v rámci možností daných regiónov.

V roku 2019 **klesol počet CVČ** len minimálne, avšak zároveň bol zaznamenaný aj mierny **vzostup počtu pedagogických zamestnancov**, ktorý sa viac týkal žien, externých zamestnancov a pracovníkov štátnych a cirkevných voľnočasových centier. Zníženie počtu zamestnancov zasiahlo skôr mužov, interných zamestnancov a pracovníkov súkromných CVČ.

V malej miere **stúpol aj počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti** organizovaných najmä v štátnych a v súkromných CVČ, pričom v cirkevných centrách voľného času ich počet mierne klesol.

Najlepšia situácia bola evidovaná v oblasti telovýchovy a športu, výučby cudzích jazykov, ekológie, spoločného prežívania voľného času rodičov a detí, prírodných vied, turistiky a branných športov, kde sa počet záujmových krúžkov zvýšil. Znižovanie počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti sa najviac dotklo kultúry a umenia, informatiky, vedy, techniky a spoločenských vied.

Zároveň bol evidovaný **výrazný pokles členskej základne záujmových krúžkov**, pričom negatívne zmeny sa najviac dotkli dievčat, osôb mladších ako 15 rokov a členov štátnych voľnočasových centier. Vzostup členskej základne vykazovali iba súkromné a cirkevné CVČ.

Výrazný pokles členskej základne záujmových krúžkov je hodnotený veľmi negatívne, pretože je zrejmé, že mnoho detí a mladých ľudí, ktorí prestali tieto centrá navštevovať je ohrozených rôznymi sociálno-patologickými javmi, ktoré na Slovensku existujú. Bolo by potrebné zatriktívniť a spropagovať činnosť útvarov pravidelnej záujmovej činnosti v centrách voľného času tak, aby ich návštevnosť opäť stúpila. Avšak na tieto aktivity je potrebné vytvoriť zamestnancom CVČ lepšie finančné a materiálne podmienky než majú v súčasnosti.

Stúpol počet príležitostných aktivít, najmä v štátnych CVČ, pričom súkromné a cirkevné voľnočasové centrá vykazovali ich zníženie. Ich najvýraznejší pokles bol zistený v rámci iných, bližšie neurčených oblastí a pri týchto aktivitách orientovaných na vedu a techniku. Stúpol počet príležitostných aktivít zameraných na kultúru a umenie, spoločenské vedy, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí a na telovýchovu a šport. V nižšej miere sa zvýšil aj počet občasných podujatí orientovaných na výučbu cudzích jazykov, ekológiu, prírodné vedy, informatiku a na turistiku a branné športy.

Príležitostné aktivity však absolvovalo výrazne viac osôb než vlani. Zvýšil najmä počet dievčat, osôb starších než 15 rokov, členov štátnych a súkromných centier voľného času. Omnoho miernejší nárast bol zaznamenaný v skupine chlapcov, osôb mladších než 15 rokov a členov cirkevných CVČ.

Zároveň bol zistený vyšší počet účastníkov príležitostných aktivít zameraných na telovýchovu a šport, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, ekológiu, vedu a techniku, výučbu cudzích jazykov, kultúru a umenie a spoločenské vedy. Klesol počet absolventov týchto podujatí venovaných iným, bližšie neurčeným oblastiam, prírodným vedám, informatike a turistike a branným športom.

Pozitívne je hodnotené zistenie, že ani v jednej sledovanej oblasti nebolo evidované zníženie počtu účastníkov príležitostných podujatí realizovaných v centrách voľného času.

Výrazne sa zvýšil aj počet víkendových podujatí organizovaných vo všetkých troch typoch CVČ. Stúpol počet aktivít konaných počas sobôt a nedeľ zameraných na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, iné, bližšie neurčené oblasti, telovýchovu a šport, spoločenské vedy, turistiku a branné športy, ekológiu, prírodné vedy, informatiku a na výučbu cudzích jazykov. Zníženie počtu víkendových podujatí bolo zaregistrované pri aktivitách orientovaných na kultúru a umenie a na vedu a techniku.

Zároveň **vo vyššej miere stúpol aj počet účastníkov víkendových podujatí**. Nárast počtu účastníkov víkendových podujatí bol evidovaný iba štátnych CVČ, pričom v súkromných a v cirkevných centrách voľného času bolo zaregistrované ich zníženie.

Zvýšil sa počet absolventov víkendových aktivít zameraných na spoločenské vedy, telovýchovu a šport, kultúru a umenie, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí, iné, bližšie neurčené oblasti, vedu a techniku a na prírodné vedy. Klesol počet absolventov týchto podujatí venovaných turistike a branným športom, informatike, ekológii a výučbe cudzích jazykov.

V tomto roku bol zrealizovaný **nižší počet letných táborov**, pričom viac zrealizovali len súkromné CVČ. Ich zníženie bolo evidované v štátnych a v cirkevných centrách voľného času. Svoju ponuku zároveň rozšírili iba CVČ so sídlom v Bratislavskom kraji, pričom v ostatných krajoch bol evidovaný nižší počet letných táborov než vlani.

V roku 2019 sa **počet účastníkov letných táborov zvýšil**. Ich najvýraznejší nárast vykazovali štátne centrá voľného času, pričom miernejšie zvýšenie bolo zaznamenané aj v súkromných a v cirkevných CVČ.

Zamestnanci centier voľného času zabezpečili v tomto roku **viac metodických činností**. Zvýšil sa počet vzdelávacích podujatí realizovaných priamo vo voľnočasovom centre a zvýšil sa aj počet metodických aktivít zabezpečených mimo CVČ. V skupine činností konaných priamo v centre sa zvýšenie týkalo nielen konferencií a sympózií, ale aj seminárov a odborných kurzov. Zvýšenie počtu vzdelávacích podujatí konaných **v zariadení** vykazovali najmä súkromné a štátne CVČ, pričom v cirkevných centrách voľného času bolo evidované ich zníženie.

V skupine metodických činností konaných **mimo zariadenia** bolo zníženie evidované len v štátnych centrách voľného času, zatiaľ čo súkromné a cirkevné CVČ vykazovali ich mierny nárast.

Znížil sa počet metodických činností určených najmä pre zamestnancov iných organizácií a pre súkromné osoby. Stúpol počet vzdelávacích podujatí zameraných na zvýšenie kvalifikácie zamestnancov CVČ a vedúcich záujmových krúžkov, pričom počet metodických činností venovaných zvýšeniu odbornosti učiteľov a vychovávateľov sa nezmenil.

Metodické činnosti absolvovalo menej osôb než vlani. Zvýšenie počtu účastníkov vzdelávacích podujatí bolo zistené v štátnych a v súkromných centrách voľného času, zatiaľ čo cirkevné CVČ vykazovali ich výrazný pokles.

Zvýšila sa **poradenská činnosť** a to najmä v štátnych voľnočasových centrách. V súkromných a v cirkevných centrách voľného času bolo evidované ich zníženie.

Zvýšila sa aj **edičná činnosť**, pričom bol zistený nárast titulov a metodických materiálov. Zároveň bol zistený aj vyšší počet vlastných vzdelávacích materiálov a reedícií, pričom sa znížil počet prekladov. V roku 2019 kleslo najmä vydávanie iných, bližšie neurčených tlačovín, avšak nezmenil sa počet vydávaných časopisov.

Nárast edičnej činnosti bol zaznamenaný iba v štátnych centrách voľného času, pričom v súkromných a v cirkevných CVČ bol evidovaný pokles počtu vydaných materiálov.

Z uvedeného je zrejmé, že súčasná situácia sa v mnohých centrách voľného času zlepšila. I keď je zaznamenaný klesajúci počet centier voľného času, je pozitívne hodnotený vyšší počet pedagogických zamestnancov a stúpajúci počet záujmových krúžkov. Veľmi negatívne je hodnotený výrazný pokles počtu členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, pričom

vzhľadom na súčasnú situáciu by bolo potrebné sprístupniť ich činnosť vyššiemu počtu detí a mladých ľudí žijúcich vo všetkých regiónoch Slovenska.

Zvýšil sa počet príležitostných podujatí, ktoré absolvovalo viac osôb. Stúpol aj počet víkendových aktivít, do ktorých sa zapojil vyšší počet ľudí než v minulom roku. Klesol počet letných táborov, v ktorých sa však odrekreovalo viac detí. Zároveň bol zaznamenaný vyšší počet metodických činností, ktoré absolvovalo menej účastníkov. Na druhej strane bol evidovaný vyšší počet poradenských aktivít a nárast edičnej činnosti CVČ.

Z uvedených zistení je zrejmé, že v súčasnosti je potrebné venovať centráм voľného času väčšiu pozornosť než doteraz a snažiť sa zlepšiť ich situáciu tak, aby mohli deťom a mládeži naďalej poskytovať plne kvalifikované, hodnotné, zmysluplné a finančne prístupné voľnočasové aktivity a ich pedagógom, vedúcim záujmových krúžkov a iným osobám pomáhať svojou metodickou a poradenskou činnosťou.